

Farkas László (Budapest)¹⁴⁹⁸

**Az írás keletkezése, létrehozására
ható körülmények vizsgálata, az
írásanalitika elméletének és
módszerének alkalmazásával.¹⁴⁹⁹ Az
írás látható (tudatos) és láthatatlan
(tudatalatti) sajátosságainak,
genetikai dimenziójának kutatása¹⁵⁰⁰**

Bevezető

Az anyag címben megjelenő újszerűségét az adja, hogy az írás komplex kutatását új dimenzió mentén rendszerezzük. Ez az elmélet az **írásanalitika**, amely tudományosságában újszerű, a közelmúltban alakult ki a rendszere.

Az írás keletkezését, kialakulását sok tudományág kutatja, és többféleképpen magyarázza. Ahhoz, hogy eligazodjunk az írásanalitikai vizsgálódásban, meg kell ismerni e rendszer lényegét.

A dolgozatot kezelhetjük alkalmazott tudományági empirikus munkának, viszont nincs benne szigorúan vett kísérletes kutatás, fellelhető adatértékelés, az eredmények értelmezése és csak részben törekedtünk a következtetések szoros illesztésére a feltárt szakirodalmi adatokhoz. Nem módszertani útmutató, nem található meg a már létező elméletek, szakirodalmi ismeretek szintézise.

A tudományos megközelítés szerint az anyag nevezhető a posztmodernista gondolkodás eredményének.

Több szempontból is újszerű, egyfajta rendszerszemléletet, rendszerelméletet kíván nyújtani az írás átfogóbb, tudományos megközelítéséhez. Az írás tudományos kutatása jelenleg alapvetően történeti jellegű, illetve csak az írást produkáló személy azonosítását és megismerését célozza meg.

¹⁴⁹⁸ A szerző a PhD értekezését írásanalitika és írásképföldrajz témában védte meg a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen. A közelmúltban jelent meg az Írásanalitika Kézikönyve, amely teljességében összegzi e rendszert

¹⁴⁹⁹ <http://uni-nke.hu/index.php/hu/500-doktori-tablazar>
http://193.224.76.2/downloads/konyvtar/digitgy/phd/2013/farkas_laszlo.pdf

¹⁵⁰⁰ Dr. Farkas László: Írásanalitikai Kézikönyv. MÍTÉSZ, Budapest, 2016.

A posztmodern irányzat képviselői azt vallják, hogy a tudományos tevékenység alapvető feladata nem a magyarázás, hanem a megértés.

A megértésnek viszont nem egyféle leíráson kell alapulnia, mivel az objektív valóság igen bonyolult, tehát a mindössze egy szempontra korlátozódó leírás nem vezethet a valóság megértéséhez. A tudomány is relatív jelenség. Azt, hogy valójában tudományos talajon mozgunk-e vagy sem, egyetlenegy dolog döntheti el, nevezetesen a tudósok között kialakult egyetértés. Az viszont, hogy ki tartozik a tudósok köréhez, az adott társadalomban érvényes általános kulturnormákból következik. Az így értelmezett tudományban elfogadott tudományos módszer nem a metatudományból ered, hanem a tudósok között létrejött íratlan megegyezésnek a következménye. A mai posztmodernizmus más gondolkodási módot ajánl, olyat, amely lemond az abszolút világrendezés igényéről. Ez új kihívás a tudomány számára, a földrajz- és a nyelvtudomány számára is, amely nyilvánvalóan új kutatási perspektívákat vázol.¹⁵⁰¹

1. Az írásanalitika elmélete és rendszere (fogalma, tárgya, kompetenciái, funkciója)

Ezek a gondolatok az írásanalitika szemléletének megértéséhez szükségesek, viszont a teljes rendszer elhelyezéséhez alapvetően megkerülhetetlen az írásanalitika tárgyának, az írásnak írásanalitikai szempontú tudományos megközelítése.

1.1. Az írásanalitika fogalma

Az írásról megállapított alapvető és általános sajátosságok alapján megállapítható egy olyan fogalom, amely az írás elemzését egy újabb dimenzióba helyezi. E szerint az írásanalitika egy *komplex* fogalom, hisz átöleli mindazon tudományterületeket, amelyek az írással, illetve annak elemzésével foglalkozik.

Az írásanalitika nem csak az embert, mint a produkáló elemet veszi górcső alá, hanem az emberi produktumot, mint a készterméket is vizsgálja, minden körülményével együtt.

Filozófia értelemben az írásanalitika az íráshoz kötődő logikai elemzés tana, művészete, gyakorlata, illetve az írás által indukált gondolkodás alapelemeiről és feltételeiről szóló tanítás.

1.2. Az írásanalitika tárgya

Az írásanalitika tárgya maga az írás. Az írásanalitika az írás különféle, önálló és egymástól szét nem választható dimenzióival együttesen foglalkozik. Ezek alapján vizsgálja az írás keletkezésének korszakához köthető időbeliségét, földrajzi térbeliségét, az ember történelmének, kultúrájának társadalom-földrajzi folyamatait, az írófelületet, az íróeszközt jellemző sajátosságait és a készítőjéhez kapcsolódó pszichés, anatómiai, „genetikai” vetületeket. A felsorolás komplex,

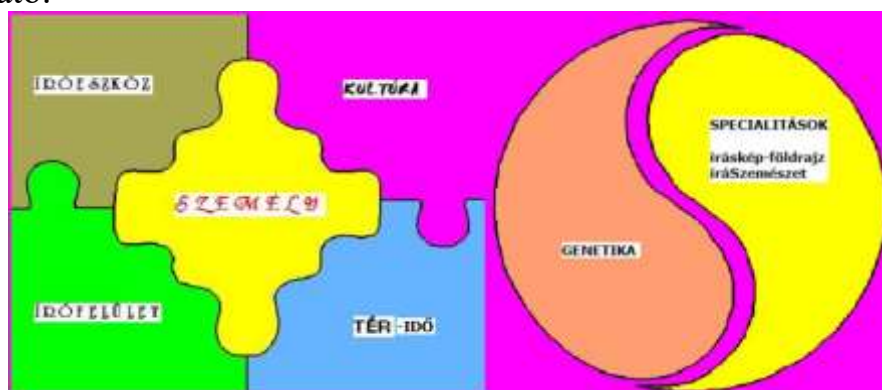
¹⁵⁰¹Banczerowski Janusz: A nyelvtudomány paradigmája

<http://www.c3.hu/~nyelv/or/period/1251/125101.htm> –2009. 08. 12.

de korántsem teljes, a tudományterület fejlődésével egyre bővíthet, és összetettebbé válhat.

Az írásanalitika az írás analizálásának teljes rendszere, amelyben jelen van a már felsorolt írással foglalkozó tudományágak, technológiák elmélete és gyakorlata, így az íráskép-földrajz tágabb értelemben vett térbeliség-szemlélete és a kultúra is.

Az írás analízisét befolyásoló tényezők rendszerének szemléltetése az 1. sz. ábrán látható:

1. sz. ábra. Az írás analízisét befolyásoló tényezők rendszere.
AZ ÍRÁSANALITIKA tárgya. (Szerkesztette: Dr. Farkas László).

1.3. Az írásanalitika kompetenciái

Az írásanalitika szemléletének kialakításához szükséges tisztázni annak **kompetenciáját**, mire van illetékessége, jogosultsága, és tartalmilag milyen szakmai területeket ölel át. Meg kell határozni, hogy az írásanalitikus milyen területeken kompetens, mire jogosítja fel szakmai tudása, azaz mire hivatott, szakértelme miben irányadó.

A 2. sz. ábrán jelzett Goldmann-féle jéghegy modellt felhasználva jól illusztrálható az írás megismerhetősége, amely alapvetően behatárolja az írásanalitikus lehetőségeit, és lehetséges eredményeit. A modellben a jéghegynek a képzeletbeli vízszint feletti része mutatja az írás azon legfelsőbb rétegét, amelynek az ember tudatában van, akaratával tudatosan képes befolyásolni, módosítani, így számára idegen környezetben könnyen megtanulható, másolható. Megjelenési formái az íróeszköz, az írófelület, az írás technikája, a történelem és a viselkedési normák a kutató számára “kézzel foghatóak”, így könnyen megfigyelhetők. Ebbe a rétegbe tartozik még az író személy (a duktör) személyisége, amelyből a jéghegy víz alá eső részét csak feltételezésekkel, tipológiákkal lehet vizsgálni, elemezni.

Ezzel szemben a jéghegy víz alá merülő 9/10-e a személyiségbe, az emberi genetikai láncolatába, mondhatjuk, hogy a metatartományába olyan mélyen rögzül, hogy annak még kiterjedt és több dimenziót átölelő ismereteink birtokában sem vagyunk tudatában. Az írásanalitika alkalmazása során ébredünk rá arra, hogy “valamilyen érthetetlen okból másképp írunk”, mint a más környezetben nevelkedett duktortársunk.

2. sz. ábra. Az írásanalitika jéghegy-modellje. (Szerk.: Dr. Farkas László.)

1.4. Az írásanalitika funkciója

Az írásanalitika önálló tudományterületként, azaz elkülönített funkcionalitásában önállóan még nem jelent meg, viszont részelemeiben szorosan kapcsolódik egyes társadalom- és természettudományi részterületekhez.

Mindezek alapján *funkciója* többoldalú lehet:

- az írásképek összetevői révén híven leképezi az íráshoz köthető adott kor arculatát, különböző jellemzőit;
- az írás tárgyi elemeiből kiindulva összegezhető az íróeszköz, az írófelület, az írásalkotás technológiája;
- a sztenderdizált íráselemektől egyedivé válik, és lehetőséget ad az adott személyiség megismerésére.

Mindezek alapján összességében az írás többdimenziójú és komplexebb vizsgálatát lehet elvégezni.

1.5. Az írás szakmai és írásanalitikai fogalmai

Az írás különféle, önálló és összefüggő dimenziókkal rendelkezik. Megállapításunk szerint keletkezésének van korszakhoz köthető időbelisége, földrajzi térbelisége, készítőjéhez kapcsolódó pszichés, anatómiai, „genetikai” vetülete és az írófelületet, valamint az íróeszközt jellemző sajátosságai.

Az írás funkciója általában a közlés, amelynek sajátosságai a földrajzi tér és a történeti idő meghatározhatósága és a kulturális közlés reprodukálhatósága. Az írás másik funkciója szerint alkalmas az ember megismerésére, egészségi állapotának felmérésére az írásalkotás módja és az írás morfológiája alapján.

1.5.1. Az írás különböző tudományos meghatározásai

Az írásanalitika számára néhány hasznosítható fogalmat az alábbiakban részletezünk.

- Az írás egy *tudatos automatizált tevékenység*, amely szándékosan kialakított, bonyolult készség.¹⁵⁰² Az írás nem más, mint a gondolat megörökítése grafikus eszközökkel.
- Az írás a nyelv megjelenési formája, mondanivalónk rögzítése látható jelekkel, időbeli és **földrajzi távolságok** áthidalására és sok más célból.¹⁵⁰³
- Írásnak nevezzük az írásjelek, például betűk rögzítését, lejegyzését valamilyen hordozón, olyan céllal, hogy azokból a későbbiekben értelmezhető szöveget hozzunk létre.

Az írás gondolatok, fogalmak kódolása, melynek fordított művelete az olvasás.¹⁵⁰⁴

- Az írás, mint alkotó tevékenység a közlés egyik formája alapvetően fogalmazást, illetve kreatív írást jelent.¹⁵⁰⁵
- Gyakran írásnak nevezik még a nagyobb irodalmi művek létrehozásának mesterségét. Ez az eredeti jelentés kiterjesztése, amely így a hosszabb szövegek írását is magába foglalja. Érdekes módon, ha ezt írógéppel vagy szövegszerkesztővel végezzük, azt mint fizikai tevékenységet gépelésnek nevezik, míg a betűk, szavak és mondatok létrehozásában szereplő szellemi tevékenységet írásnak. Ebben az értelemben az írás a narratíva, a szépirodalom, a fikció, a versek és a levelek, továbbá egyéb írásművek előállítására vonatkozik.¹⁵⁰⁶
- Az esetek többségében az írás a létrejövő szöveg későbbi elolvasása céljából történik, főként más emberek által. Kivétel lehet ez alól, például a napló vagy a szabad írás. A levelek között megkülönböztetnek fiktív és misszilis levelet attól függően, hogy ténylegesen elküldésre szánják-e.¹⁵⁰⁷
- Az emberi szellem fejlődésének két leghatalmasabb mozgatója a beszéd és az írás, de a legfőbb rögzítő és továbbörökítő mégis az írás.¹⁵⁰⁸
- Az írás a gondolat rögzítése jelekkel. Ez egy általános meghatározás, amelybe beleférnek a preírások, például a közlekedési táblák, vagy a vallások jelei is. Egy lehetséges szűkebb meghatározás lehetne, hogy "az írás a beszéd rögzítése jelekkel" - viszont ez csak a fonetikus írásokra lenne használható. A

¹⁵⁰² Ligeti Róbert: Az írástanulás pszichológiája. Tankönyvkiadó, Budapest, 1986.

¹⁵⁰³ <http://iquax.extra.hu/grafoblog/01/01-a01-bagdy-tezisek.pdf> –letöltve: 2008. 08. 13.
(Bagdy Emőke: A pszichológia és a grafológia viszonya) 2009. 04. 20.

¹⁵⁰⁴ Kéki Béla: Az írás története. Gondolat Zsebkönyvek, Budapest, 1975.

¹⁵⁰⁵ <http://hu.wikipedia.org/wiki/%C3%8Dr%C3%A1s> (*Az írás kreativitása*) letöltve: 2008.08.

¹⁵⁰⁶ <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/muvtort/varkonyi/html/> (Várkonyi Nándor: *Az írás és a könyv története*) 2009. 04. 20.

¹⁵⁰⁷ <http://www.mek.iif.hu/porta/szint/tarsad/muvtort/varkonyi/html/> (Várkonyi Nándor: *Az írás és a könyv története*) 2009. 04. 20.

¹⁵⁰⁸ Varga Csaba: Jel jel jel avagy az abc 30.000 éves története. Frig Kiadó, Budapest, 2001.

látszólagos különbség miatt az írástörténetek rendre „kudarcot vallanak” azon, hogy a preírások szerepét nem veszik figyelembe.¹⁵⁰⁹

➤ Az írás olyan szociológiai tényező, amelynek társadalomszervező, racionalizáló hatása van, ugyanakkor az írás racionalizáló hatása csak olyan mértékben érvényesülhet, amilyen mértékben az írás érvényesül, elterjed az adott társadalomban. Az írásbeliség fogalmának bevezetésével Hajnal István az írás társadalombeliségére utal, arra, hogy az íráshasználat mindig sajátos társadalmi kontextusban jelentkezik.¹⁵¹⁰

➤ Az írás, mint Allport¹⁵¹¹ állítja, *"kikristályosodott, megdermedt gesztus"*, ami Bagdy Emőke szerint abban nyilvánul meg, hogy *„akaratom, vágyam, szándékaim pecsétjét rányomom a valóság viaszára. Jelet, nyomot hagyok, amelyben megjelenek önmagam is, bár az író az írásban éppúgy metajelenség, ahogyan a beszédben a kifejező személy mögötte, mégis benne van az expresszióban”*.¹⁵¹²

1.5.2. Az írás írásanalitikai meghatározása

Az írásképföldrajz és az írásanalitika számára az írás fogalmára az alábbi megközelítést tartjuk elfogadhatónak:

Vass Kálmán írásról alkotott definícióját¹⁵¹³ továbbgondolva, a modern írásrendszerekből kiindulva és a mindennapi szóhasználat tartalmát elemezve az írás fogalmán az alábbiakat értjük:

Alapvetően az auditív beszédet kiegészítő, rögzítő és az emberi gondolatnak erre a célra alkotott, speciális, egyetemlegesen elfogadott, viszonylag általánosan ismert jelentésű, vizuálisan érzékelhető, időhöz és térhez köthető jelekkel történő közlés, kifejezés, egyben mindezek megörökítése.

Az írás a gondolat rögzítése jelekkel. Van nyelvhez nem kötődő és fonetikus változata is. Mai formájában egyezményes karakterekkel írt jelsor, amelynek rögzített értelmezése, szabályos és egyértelmű kiolvasása létezik, vagy létezett. Az első ismert jelrendszerek még nem alkalmasak a nyelv rögzítésére. A feljegyzésre használt eszköz vagy eszközök, valamint azok hordozója sokféle lehet. Az írást hordozó anyag tartóssága lényeges, hiszen általában a rögzítésnek az ismeret megbízható és hű átadása a célja.

¹⁵⁰⁹http://nyitottegyetem.phil-inst.hu/kmfil/KMKT/Benczik_book/2_1.htm (Az írás megszületésének előfeltételei, okai, céljai) 2009. 04. 20.

¹⁵¹⁰Hajnal István (1892-1956) történész. Az ELTE tanára volt. Jelentősek összehasonlító írástörténettel, technikátörténettel, újkori magyar és egyetemes történettel foglalkozó munkái. Hajnal István (1932): Európai kultúrtörténet - írástörténet. In: Glatz Ferenc (szerk.) *Tekhnika, művelődés*. Budapest, MTA Történettudományi Intézete 1993. 13-27.

¹⁵¹¹Allport (Montezuma, USA, 1897. nov. 11.-Cambridge, 1967. okt. 9.): amerikai pszichológus, 1930-1967-ig a Harvard Egyetem (USA) pszichológia tanára. Jelentős díjakkal hivatatosan is elismert, nagy hatású, szintetizáló tudós. Elsősorban átfogó személyiségpszichológiai elméletéről híres.

¹⁵¹²<http://iquax.extra.hu/grafoblog/01/01-a01-bagdy-tezisek.pdf> (Bagdy Emőke: A pszichológia és a grafológia viszonya)

¹⁵¹³Vass Kálmán: A kézírás vizsgálata. Közigazdasági és Jogi Könyvkiadó. Budapest, 1973. 16-17. oldalon található megfogalmazást is figyelembe véve.

2. Az írás keletkezésének bölcsője

Az írás tudományosságáról, az írástudományról megoszlik a tudós társadalom véleménye. I. J. Gelb írástörténész szerint írástudomány nincs, mert az írás- emlékek egyszerű leltározása – a nagy kérdések megkerülése mellett – még nem tudomány.¹⁵¹⁴ Ezzel ellentétben, az írástudományban - az újabb felismeréseknek köszönhetően forradalmi változások zajlanak le napjainkban. Számos olyan megállapításokat és „felfedezéseket” tesznek, amelyek a figyelmet felkeltik, ezek közül emelek ki néhányat¹⁵¹⁵:

a) Az írás nem a sumerek találmánya, hanem kőkori eredetű. Nem a gazdaság a könyvelés - igényeinek kielégítésére született meg, hanem ősvallási jelképekből alakult ki. Legérdekesebb vonása a kőkori írásnak, hogy a legkorábbi elolvasható írás emlékek egyértelmű kapcsolatot mutatnak a székely rovásírással és a magyar nyelvvel.

Erre utal a 3. sz. ábrán látható Magyar Korona szimbolikája.

3. sz. ábra. A magyar Szent Korona szimbolikája és jelkészlete (Forrás: <http://www.minden-ami-magyar.hu/szk/korona.php?&w=1024> –2016. 09. 01.)

b) Az emberiség legkorábbi - 100-50 000 éves -, máig használt és világszer- te ismert jele a körbe zárt kereszt alakú "Föld" jel - ennek felel meg a székely "f" betű-, ami a 4. számú ábrán látható.

¹⁵¹⁴<http://xoomer.virgilio.it/bellelettere2/perugiai/hatarko.pdf> –2009. 08. 12.

¹⁵¹⁵<http://www.linksite.hu/lapok/irastudomany/> (Írástudományi linkgyűjtemény) –2009. 08. 12.

4. sz. ábra. Székely "f" betű Károni János ábécéjéből

(Forrás: <http://www.linksite.hu/lapok/irastudomany/> (Írástudományi linkgyűjtemény)–2009. 08. 12.)

c) A legkorábbi elolvasható felirat a három jelből álló "Jóma föld(je)" olvasatú írásemlék, amely másolatokban maradt fenn Euráziában és Amerikában is. A felirat kialakulásának kora 50-12000 év lehet. A szöveg magyar szavakat rögzít székely (párhuzamú) jelek segítségével, melyek jól láthatóak az 5. számú ábrán.

5. sz. ábra. A 9. századi afrászijábi "Jóma szár (úr/király) földje" felirat egy példa arra, hogyan alkalmazták a sztyeppén a székely betűk szójel- előzményeit, köztük a "föld" szójelet. (Forrás: Írástudományi linkgyűjtemény–<http://www.linksite.hu/lapok/irastudomany/> 2009. 08. 12.)

A meglepő és újszerű tartalmak mellett azért fontosak ezek a kitételek, mert azt bizonyítják, hogy egy tudományterületen belül lehet, és megfelelő alappal kell is új gondolatokat, más szemléletet megfogalmazni.

Megítélésem szerint az írásanalitika is ebbe a kategóriába tartozik, mivel új szemléletet javasol az írás összetettebb vizsgálatában.

2.1. "Hivatalos" írástörténeti példák és azok írásanalitikai alapú értékelése

2.1.1. Barlangrajzok

5. ábra. Az ősember közlési módja – barlangrajzok. (Kéki Béla nyomán szerkesztette Dr. Farkas László.)

A 20. század első évtizedében bukkantak rá a spanyolországi Santillana de Mar közelében, az Altamira barlangra, amelynek falain a jégkorszakból (i. e. 25 000) származó bekarcolt és kiszínezett állatrajzok, bölények, vaddisznók, vadlovak ábrázolatait fedezték fel. (lásd az 5. sz. ábrát)

2.1.2. A barlangrajzok keletkezésére ható körülmények magyarázata írásanalitikai megközelítéssel (idő, tér, íróeszköz, írófelület, kultúra, genetika...)

6. ábra. Az ősember közlési módja –barlangrajzok. (Forrás: Szekeres István.)

A megtalált legősibb képeket több, mint 40 000-25 000 évvel ezelőtt készítették, faágakkal, éles kövekkel, vagy az ujjuk segítségével. Festék gyanánt faszén, földet vagy növényi színezőanyagokat használtak. Festékeiket a környezetükben található anyagokból alkották, fő színeik a piros, a fehér és a fekete.

Fák és növények rajzai csak elvétve láthatók a rajzokon. Kortárs állatokat és embereket, vadászokat ábrázolnak, meglepően magas művészi színvonalon. Már ekkor segítő társ a sikeres vadászatban a farkasokból háziasított (?) kutya, amely segítette az ember gyorsabb fejlődéséhez a fehérjedús élelem megszerzését. Az állatok festményei és rajzai valóságűek.

Az évek során a képek fokozatosan szimbólumokká váltak, majd pedig betűkké, amelyek ábécéket alkotnak a hangok megjelenítéséhez.

„Bizonyosnak látszik az, hogy az írás, a gondolatnak rögzítése nem találmány. Nem egyetlen ember, nem is az emberek egy csoportja találta föl, hanem az ember közösségi életének kialakulása és fejlődése során, az évezredek lassú evolúciós folyamatában alakult ki, mint szükséges dolog, mint a gondolatrögzítés, az emlékeztetés, a közlés eszköze. Együtt, legalábbis szinte egy időben keletkezett a beszéddel, a szóbeli közlést tehát követte, azt rögzítette. Fejlődése ugyanolyan mértékű és ütemű volt, mint az ember szellemi fejlődése: azt tükrözte változataiban, technikájában, eltéréseiben.”¹⁵¹⁶

A 6. sz. ábrán látható őskori rajzot egy állatát kereső 67 éves kuvaiti pásztor fedezte fel egy barlangcsoport alig látható bejáratánál, ahol a helyszínen dinoszaurusz csontokat is találtak.

A tudósoknak arra még válaszolni kell, hogy a képen látható dinoszauruszok ábrázolásának és a megtalált csontoknak mi a jelentősége és magyarázata.

A barlangrajzok szinte minden földrészen előfordulnak, ahová az ember eljutott. Úgy 10 000 éve a fejlődés következő fokán az ősember a barlang fala helyett már kőre, fára, csontra kezdte rögzíteni ábrázolatait. Ezek az ábrázolások nem voltak többé olyan pontosak, olyan részletezők és természetűek, mint a barlangbeliek. Kevés vonallal, vázlatosan, szinte csak a legszükségesebbet, a jellemzőt rögzítették. A kétféle ábrázolási mód idők folyamán mindinkább elkülönült egymástól. A barlangbeli ábrázolások évezredekkel előzték meg a művészi rajzolást, ugyanúgy, ezen logika szerint évezredekkel előzte meg a képírás a betűkkel való írást.

A képírás jeleit mind gyakrabban használták, s ennek következtében jelentőségük állandósult. A tárgyaknak csak a végletekig leegyszerűsített alakját rajzolták, és mindig azonos formában.

A nagy területen széttagolódott embercsoportok között az évtízezrek folyamán elkülönült, saját hagyományok jöttek létre, ezért a barlang és kőrajzok emberalakjai már hit és tudatviláguk szerint nagy változatosságban ábrázoltak.

A neolitikus őstársadalmak felbomlásával és a technika fejlődésével a kedvezőbb földrajzi klíma, a megváltozott termelési mód következményeként kialakultak a folyam menti kultúrák és államok. A legrégebbi írások — egymástól teljesen függetlenül — legalább négy helyszínen jöttek létre, ahol az önellátást már meghaladta a mezőgazdasági termelés, és megkezdődött a kereskedelem.

¹⁵¹⁶ Petőcz Károly: Az emlékeztetőktől a nyomtatott betűig (Békéscsaba: Aurora, 1984)

2.2. A székely rovásírás és az írás keletkezésének egy esetleges kapcsolata¹⁵¹⁷

Egyes vélekedések szerint a székely rovásírás (vagy székely írás) a magyarság régi írása, amelyet az ősvallás jelkészletéből a magyar nyelv rögzítésére fejlesztettek ki a kőkorból.

Az írás a kőkortól nem merült feledésbe, mindig voltak alkalmazói.

Az írást az elmúlt évezredben a székelyek mentették meg a feledéstől. A székelyek a hunok (mai néven a magyarok?) egyik csoportja. A székelyeknek az Attila halála és Árpád magyar népének honfoglalása között eltelt mintegy 500 év alatt független államuk és eltérő történetük volt Erdélyben. E függetlenség eredményezte a következő évezred székely kultúrájának sajátosságait, közöttük a hun írás megőrzését.

2.2.1. A székely rovásírás keletkezésének ideje¹⁵¹⁸

Egyes vélekedés szerint a székely írás 50 000 éves.

A székely írás születésének pontos évszámát nem ismerjük, azonban különböző megfontolások alapján a megközelítő időpontját megbecsülhetjük. A legjelentősebb az "f" (Föld) jel tanúvallomása, amely egyedül is elegendő a korbecslés alátámasztására.

A székely írás „f” (Föld) jele a Teremtés helyszínét, az Édent ábrázolja felülnézetben.

Az Őrségtől Erdélyig ismertek olyan archaikus díszítésű népi cserépedényeink és hímes tojásaink, amelyek az Éden képszerű térképét ábrázolják. Jellegzetességük, hogy világosan jelzik az egy forrásból fakadó négy folyót.

A körbe zárt kereszt alakú jel azért terjedt el a világ minden tájára és azért jelenti mindenütt lényegében ugyanazt (vagy belőle levezethetőt, mint az egyiptomi *niut* "település" hieroglifa), mert az őshazából vitték magukkal mindenholva a Földet benépesítő őseink.

Ebből az is következhet, hogy a székely írás kb. 50 000 éves előzményekre megy vissza.

Hasonló nagyságrendű székely párhuzamot ismerhetünk fel a világ központi tájain is az antik írássok jelkészletében. Ilyen a kínai írás, a sumer írás, a Tepe Yahja-i jelkészlet, a Tordos-Vincsa kultúra írása, a bübloszi pseudohieroglifikus szótagírás és a hattita hieroglif írás is. Ugyanezeket a jeleket megtaláljuk a szkíták, hunok, avarok és a honfoglaló magyarok jelkészletében, valamint a magyar népi jelek között is. Ez azt jelenti, hogy a székely írás jelei a Közel-Keleti őshazában és a közbülső területeken is sokáig fennmaradtak.

A vélekedés szerint a széleskörű elterjedtség nem lehet egy későbbi kulturális hatás eredménye. Nem tehető fel, hogy egy amerikai indián keresztülvándorolt a fél világon, hogy megtanítsa a Pireneusokban élő kőkori sámánokat a jelekre; amint ennek a fordítottja sem hihető. Ezért a legkönnyebb(?) azt feltéte-

¹⁵¹⁷<http://www.szekely-rovasiras.hupont.hu/2/bevezeto> -2016. 08.31.

¹⁵¹⁸<http://www.szekely-rovasiras.hupont.hu/122/honnan-tudjuk-hogy-a-szekely-iras> -2016. 08. 31.

lezni, hogy a két végpont közötti közös őshazából vitték magukkal az írásjeleket a világ távoli tájaira.

Mivel ebből az őshazából kb. 50 000 évvel ezelőtt indultak kezdtek vándorolni a népek, a jelek széleskörű elterjedtségéből ez az időpont következik.

A legvalószínűbb vándorlási hipotézisek szerint az amerikai indiánok ősei kb. 40-30 000 évvel ezelőtt vándoroltak át az Újvilágba. Ha ekkor vitték magukkal Szibériából a székely írással azonos jeleiket, akkor a székely írás is legalább ilyen korú. Ha ehhez a korhoz hozzáadjuk a Közel-Kelettől Amerikáig tartó út megtételéhez szükséges időt is, akkor könnyen eljutunk az 50 000 évhez.

Az ismert írásemlékek kora megengedi annak feltételezését, hogy a székely írás előzménye mintegy 50 000 évvel ezelőtt már létezhetett. Nincs okunk arra, hogy a székely írás korai megjelenését csak azért tagadjuk, mert ez az írás magyar.

Az 50 000 évvel ezelőtti nyelvi állapotokról nincsenek biztos értesüléseink, ezért elengedhetetlen az e téren rendelkezésünkre álló adatok számbavétele.

Egyes feltételezések szerint a ma ismert nyelvek egyetlen nyelvből alakultak ki, ezért valószínű, hogy a kőkori nyelvek ősei az időben visszafelé haladva egyre jobban hasonlítottak egymáshoz.

Léteznek nyelvészeti hipotézisek, amelyek a finnugor nyelvcsalád kezdeteit akár 100 000 évvel ezelőttre is teszik. Mivel finnugor nyelvcsalád sohasem létezett, behelyettesíthetjük ezekbe az elméletekbe a legnagyobb finnugornak tekintett népet, a magyart. Számunkra ebből a fontos, hogy a magyar nyelv és a magyar nép lehet olyan régi, mint amilyen réginek gondoljuk az írásunkat.

2.2.2. A székely rovásírás keletkezésére ható körülmények magyarázata írásanalitikai megközelítéssel

A hely, ahol a székely írás születése megtörténhetett, a Közel-Kelet, az Ararat tágabb(?) környezete. A genetikusok közelmúltbeli felismerése szerint itt élt a Homo sapiens azon csoportja, amelyik vagy 50 000 évvel ezelőtt elindult Európa és Ázsia benépesítésére.

A legkorábbi jeleink képjelek, ami azt jelenti, hogy szinte észrevétlenül születtek meg s váltak írásjellé.

A körbe zárt kereszt alakú jel az Éden végsőkéig leegyszerűsített térképe az egy forrásból négy irányba induló szent folyók és a horizont feltüntetésével. A folyókat az Ószövetség meg is nevezi: Gihon (Halüsz), Pison (Arakszész), Tigris és Eufrátesz. E folyónevekben a magyarok Istenének négy jelzőjét fedezhetjük fel: *élő* (Halüsz), *úr* (Arakszész), *egy* (Tigris, Idiglat, Hiddekel), *jó* (Eufrátesz). A környezetben megtalálható négy tenger (Fekete-tenger, Kaszpi-tenger, Vörös-tenger, Perzsa-öböl) és négy hegység (Kaukázus, Zagrosz, Taurusz, Elburz). Ezen adottságok miatt a táj teremtettnak és rendezettnak tűnhetett, ezért könnyű volt ezt a Teremtés helyszínének gondolni.

Az emlékek szerint a székely írást használták a szkíták, a hunok és az avarok is. A szerves belső fejlődés bizonyítékeként az írásjeleknek közeli megfelelői

vannak a népi (pl. a fazekasok által használt), valamint az uralmi és a vallásos jelkészletben (Szent Korona, jogar, koronázó palást, keresztény templomok jelei). A kőkori eredetet támasztják alá a távoli (pl. kínai, csukcs, indián) írásrendszerekben található, de az elvégzett valószínűségszámítás szerint, véletlen egyezéssel nem magyarázható párhuzamok is. Az írás szó-szótagoló jellegű, amely a több hangot jelölő mondatjelei, szójelei, szótagjelei mellett rendelkezik egy fejlett ábécével is. Az írásirány az írástechnológiának és az ábrázolás igényeinek megfelelően változó (függőleges, jobbról balra, balról jobbra irányuló, körbe menő, vagy szimmetrikus).

A régészeti leletek alapján a székely írás jeleinek megfelelői a Homo sapiens elterjedésével párhuzamosan jelennek meg szerte a Földön. Az 1992-ben Nemetz Tibor matematikus segítségével elvégzett valószínűség-számítás szerint a jelek hasonlósága nem a véletlen egyezésnek köszönhető, hanem a genetikus kapcsolat eredménye, azaz az írásrendszereket ősrökonság fűzi egybe.

Korán megjelennek ezek a párhuzamok az akkor ismert világ szélein. A Pireneusokban lévő Mas d'Azil barlangjában fellelt kb. 20 000 éves jelkészletben a székely írásnak 19 jele található meg. Az amerikai indiánok legkorábbi jelkészletében (fazekasjelek, templomok jelei stb.) szintén felbukkan a székely írásnak 23 jele. Az amerikai indiánok ősei a különböző elképzelések szerint 40-12 000 évvel ezelőtt mentek át az Újvilágba, azaz a jégkorszak idején már a Pireneusoktól Amerikáig el volt terjedve a székely írás kb. 20 legfontosabb jele.

Az eddigi kitételek természetesen további kutatásokat igényelnek, amelyre kiválóan alkalmas az írásanalitika rendszerszemlélete.

3. Az írás látható (tudatos) és láthatatlan (tudatalatti) sajátosságai¹⁵¹⁹

3.1. Az írás tudatos sajátosságai

Az írásanalitika elmélete szerint az írás látható, nyomot hagyó jelei minden esetben az **agy tudatos** működésére vezethető vissza.

A továbblépéshez szükséges a **tudat** fogalmának tisztázása:

A **tudat**¹⁵²⁰ a filozófiában és a pszichológiában az agy legmagasabb rendű, csakis az emberre jellemző funkciója, amelynek lényege, hogy célszerűen visszatükrözi a külső tárgyak tulajdonságait és kapcsolatait, megtervezi a cselekvést és következtet annak majdani eredményére. Képes valamely fókig világosan észlelni a saját létünkkel kapcsolatos jelenségeket. A tudati folyamatokban közvetett vagy közvetlen módon ezek hordozója, az „én” is megjelenik, azaz az éntudat a tudatfogalom szükséges része.¹⁵²¹ A tudat emberi fogalom.

A tudat legszélesebb értelmében általában a szellemmel, a gondolkodással azonos értelemben is használatos a köznyelvben.¹⁵²² A tudat, mint az anyagi lét-

¹⁵¹⁹Dr. Farkas László: Írásanalitikai Kézikönyv, MÍTÉS, Budapest, 2016. (341-368.o.)

¹⁵²⁰Akadémiai kislexikon. Budapest, Akadémiai. 1990. -2016. 08. 30.

¹⁵²¹Magyar Larousse. Budapest: Akadémiai. 1991. 2016. 08. 30.

¹⁵²²Filozófiai kislexikon. Budapest, Kossuth. 1973. -2016. 08. 30.

tel szemben álló másik legszélesebb kategória, a filozófia alapkérdésének, az anyag és tudat egymáshoz való viszonyának egyik oldalát képezi.

A tudat több tudományág, így a filozófia, lélektan mellett az orvostudomány tárgya. A különböző tudományágakban, valamint a hétköznapi életben a tudat-fogalomnak különböző, de egymással összefüggő megjelenési formái vannak.

- A „tudat” így vonatkozhat a bennünk felhalmozott tudati élmények, képzetek, fogalmak összességére, mindarra, ami egy személy számára éber állapotban tudatos.
- Továbbá a „tudat” fogalma alatt érthetjük azt a tényt, lelki élményt, hogy tudunk valamiről („a veszély tudata”, „tudatában van valaminek”, „tudatára ébred valaminek”). A modern pszichológia tárgya a tudat különböző aspektusainak kutatása. Az *öntudat* és az *éntudat* kialakításában fontos szerepe van a környezetnek, a tudatos társaknak, a velük folytatott, főleg nyelvi kommunikációnak.

A tudat azonban nem azonos a pszichikummal, mert az a tudatalattit, a tudattalant is magába foglalja, bár közöttük nincs merev határvonal. A tudat szerve az emberi agy, hordozója pedig a történetileg konkrét személyiség, az ember. A tudat tartalma a történetileg összegyűlt és szakadatlanul bővülő emberi ismeretek halmaza. A tudat fejlődésének ösztönzői az emberi szükségletek és a társadalom érdekei.

A tudatos tartalom megjelenik az írásban is, így azokat adekvátan lehet tetten érni és elemezni. Az írásból **általánosságban** az alábbi lehetőségeket állapíthatjuk meg az író személyre (duktorra) vonatkozóan:

- a személyiség megismerése – az írás determinálja készítőjét, ezért adekvát módon megközelíthetőek az író személy tulajdonságai;
- a magatartás ellenőrzése – figyelemmel lehet kísérni az általános magatartási normához igazodó és attól eltérő reagálások tartalmát, egy meghatározott időn belüli állapot változását;
- a magatartás irányának, vonalának meghatározása – egy szituációhoz köthető viselkedési, magatartási irány és az eredmény várható kimenetelének modellezése;
- egy tevékenységet elősegítő módszer (pl. tárgyalásra való felkészülés, vagy egy konkrét feladatra való kondicionálás);
- az alany manipulálhatóságának megismerése – a duktor mennyire képes a szerepjátzásra, egy álarc felvételére, személyiségében milyen módon, mértékben és formában van jelen a manipulálhatóság.

3.1.1. Az írásból konkrétan levonható következtetések:

- ❖ a normairástól való eltérések az önállósági törekvésekre utalnak;
- ❖ csekély eltérések a normától csekély önállósági, illetve egyediségre való törekvést jelentenek (ezeket életkorhoz mérten kell vizsgálni);
- ❖ a szerény személyiség egy egyszerű, szerény írást választ, ami nem nagyon tér el az iskolai írástól;
- ❖ a sablonszerű írás arra utal, hogy személytelenséget mutat az illető;

- ❖ olyan írások, amelyek betűiben sok a „görbület”, labilis személyiségre utalnak;
- ❖ a betűk közötti pontos kötések azt mutatják, hogy az illetőnek jó, kognitív kombinációs képességei vannak.

3.1.2. Írásanalitika módszerével kimutatható írássajátosságok

Célszerűnek tartjuk megemlíteni azokat a **személyi tulajdonságokat**, amelyeket nagy biztonsággal lehet az írásanalitika segítségével elemezni, illetve kategorizálni:

Alkalmazkodás, befolyásolhatóság, bizalmatlanság, bizonytalanság, fantázia, fecsegés, hazudozás, határozottság, idegesség, kapcsolatteremtés (képessége, nehézsége, a nehézség elfedése), kiszámíthatatlanság, kiismerhetetlenség, kitartás, logikus gondolkodás (hiánya), megbízhatóság, megfigyelőképesség, meggondoltság, memorizálás, okoskodás, óvatosság (hiánya), őszinteség (hiánya), titoktartás, titkolódzás, ügyesség, ügyetlenség, zárkózottság.

Ezeknél a sajátosságoknál konkrétan kidolgozásra kerültek a pszichológiai értelmezések és kutatások eredményeként meghatároztuk az egyes tulajdonságokat jellemző írássajátosságokat.

Természetesen más személyi tulajdonságok elemzése is lehetséges, de minden esetben szükséges kifejtetni annak indokát, meghatározni a profilt.

Nagyon fontos kitétele az elemzésnek, hogy alapvetően az úgynevezett írásanalitikai szempontú spontán módon keletkezett írásminta alapján készülhet igazán adekvát véleményalkotás, az alany tudtával, az etikai és jogi szabályok betartásával.

3.2. Az írás tudatalatti sajátosságai írásanalitikai megközelítéssel

Fogalmi tisztázására nézzünk meg néhány kitélt:

A „tudatalatti” lélektani fogalom, ami a tudat értelmi középpontján kívül eső lelki folyamatokkal, a tudatalatti, vagy a tudattalan jelenségeivel foglalkozik.¹⁵²³

Olyan aktív lélektani folyamatok jellemzője, amelyek nincsenek a tudat értelmi tevékenységének középpontjában, a háttérből azonban mégis hatnak a tudatos folyamatokra.

Sigmund Freud munkásságában elutasította a tudatalatti koncepcióját, és a tudattalan kifejezéssel dogozott.¹⁵²⁴

Filozófiai értelemben egy korábbi ismeret, tapasztalat, amire az adott pillanatban valaki nem is gondol, de asszociatív kapcsolatban áll gondolkodása aktuális tárgyával, befolyásolhatja döntéseit, gondolatait. Hasonló hatása lehet bizo-

¹⁵²³Magyar Larousse. Budapest: Akadémiai. 1991. -2016. 08. 30.

¹⁵²⁴Freud, Sigmund: Das Unbewußte. (1913) Bd. 10, p.269. Die Traumdeutung (1900) Bd. 2/3, p.620. Das Ich und das Es. (1923) Bd. p.242. Anm.1. In: Gesammelte Werke, hg.: M. Bonaparte, A. Freud, u.a., London, 1940.

nyos környezeti körülményeknek is, amelyek tudatosulás nélkül befolyásolhatják az adott személy cselekedeteit, gondolatait.¹⁵²⁵

A tudatalatti jelenségei a tudati tevékenységhez tartoznak, de olyan a háttérben zajló folyamatok, amelyek nem vesznek részt közvetlenül a figyelem középpontjában álló jelenségek értelmezésében.

3.2.1. A tudatalatti fogalmának megközelítése¹⁵²⁶ írásanalitikai megközelítéssel

Manapság széles körben használjuk a tudatalatti fogalmát, jelentése azonban tudományosan még tisztázatlan, ahány szöveg, annyi megközelítés, és konkrétan megfogható egyezés alig található. Mint ahogy pontos definíció sem.

Teljesen mást gondol róla egy önmagát fejlesztő, tájékozott ember, mást egy pszichológus és megint mást az, aki csak ismeri a szót.

Érdemes közelebbről megvizsgálni és tisztázni mi is a tudatalatti. A tudatalatti szó önmagában pontos és találó. Egy rejtett tartalom, nem tudunk róla és nem látható a felszínről.

A tudatos elmével szemben a tudatalatti soha nem alszik, soha nem pihen. Olyan létfunkciókat irányít, mint például a légzés és a szívverés szabályozása. Mindazt ami életünk során történik velünk, tárolja, amelyek hipnózis, vagy ön-hipnózis során újra felidézhetők.

Azonnal adódik egy nagyon népszerű és egyszerű ellentmondás. Ha valaki a saját tudatalattijának tartalmáról úgy beszél, hogy ez meg az van az ő tudatalattijában, akkor akarva-akaratlan nem mond igazat.

A tudatalatti tartalma nem tudatos, így nem is tudhatunk róla. A tudat szintje alatt van, tehát "titok". Még érdekesebb, ha valaki egy másik ember tudatalattijában vél dolgokat felfedezni, hiszen egy idegen, szabad szemmel végképp nem tudhat ezen tartalmakról, hacsak valami speciális módon oda be nem jutott. (Lásd a Grafométer alkalmazását)

Egyszóval hétköznapi körülmények között a tudatalatti dolgokat a tudatostól nem igen lehet megkülönböztetni, csak a jelenségek sorát láthatjuk összekeveredve.

Nézzünk néhány példát:

Ha tudjuk, hogy mit akarunk a tudatalattinkba bevinni, akkor az már tudatos dolog, tehát képtelenség tudattalanná tenni.

Ha bizonyos dolgokat ösztönből, szokásból helyesen, valakinek tetszően csinálunk, és azt gondoljuk, hogy ha ezt a tudat alá helyezzük egy kis szoktatással, akkor az már a tudatalattiba kerül. Ez ellenkezik a szó egyszerű jelentésével.

Az még nem a tudatalatti, ha arra irányítjuk a figyelmet, hogy gyakrabban mosolyogjunk, vagy hogy az életet szépnek lássuk. Ezek olyan dolgok, amikre rászokhatunk és leszokhatunk róluk tudatos irányítással és némi fegyelemmel, de egyáltalán nem a tudatalattinkkal tesszük ezt.

¹⁵²⁵Filozófiai kislexikon. Budapest: Kossuth. 1973. -2016. 08. 30.

¹⁵²⁶<http://tudjmagadrol.hu/blog/post/onismeret/tudatalatti-ki-vagyik-ra> 2016. 08. 30.

Ha egy zongoraművész megtanul egy szonátát, akkor az egy tudatos cselekvés. Ha ezt sokáig gyakorolja, akkor fel tudja majd gyorsítani játékát egy olyan szintre, ahol inkább nagy vonalakban tudatosan játssza a művet, de nem tud tudatosan minden részletet irányítani. Ettől még nem a tudatalattijából játszik. Egy esti koncert végig játszása során temérdek olyan dolgot fog csinálni, ami automatikus, nem tudattal irányított, de tudatosan lett kialakítva és tudatosan meg is változtatható átszoktatással, „átgyakorlással”.

Amikor valaki arra törekszik, hogy a gondolkodása megváltozzon, másmin legyen legyen, mint addig, akkor gyakran a tudatalattiba szeretne bevinni adatokat szoktatással. Ez pedig lehetetlen. Mégis rengeteg népszerű előadó, író, hosszan taglal módszereket erre a lehetetlen(?) folyamatra.

Tehát létezik tudatalatti, aminek tartalma ismeretlen és tudatosan nem befolyásolható. Léteznek automatizmusok, vagy szokások, amik gyakorlással, szoktatással tudatosan kiépíthetők.

A tudatalatti autót sem vezet, és amikor az erdőben sétálunk és beszélgetünk, akkor a lépteinket kisgyerekkori „tanulmányaink” vezérlik és nem a tudatalattink.

Végül két lényeges pontot hangsúlyoznánk. Az egyik, hogy a tudatalatti tartalma rejtett és saját tudatos állapotunkban nem változtatható. Tehát marad a tudat alatt.

A másik, hogy ha változtatni szeretnénk magunkon, elég nagy a szabadságunk, hogy figyelemmel és fegyelemmel átszokjunk helyesebb, kíváncsabb gondolkodásra, kommunikációra és cselekedetekre. Nem kell semmilyen dolgot a tudat alá beerőltetni trükkökkel, hogy aztán ne tudjunk róla. Hiszen eggyel több dolog lenne, ami az irányításunkon kívül rekedne, ezektől meg inkább szenvedni szoktunk tehetetlenségünkben.

3.2.2. A tudatalatti főbb tulajdonságai¹⁵²⁷

A tudatalatti olyan, mint egy megbízható adatbank. Az adatbank, vagyis a tudatalatti feladata az, hogy tárolja és előhossa az információkat. Más szóval: a tudatalatti az a szubjektív én, ami az az én, amelyik egyszerűen engedelmeskedik. Ahogy a tudatos én parancsba ad valamit, a tudatalatti engedelmeskedik, önálló gondolata ugyanis nincs.

A tudatnak viszont emlékezete nincs. Az emlékezet tára a tudatalatti. A tudat egyszerre csak egy gondolattal tud foglalkozni, míg a tudatalatti tények billióit tárolja.

A tudat és a tudatalatti közötti kapcsolat olyan, mintha a tudat lenne a kertész, a tudatalatti pedig a kert. Akármilyen magot ültetünk el a tudatalattiba, a tudatalatti egész biztosan meg fogja növesztetni.

Tudatalattinkban különböző programok egész sorozata található. Először is énkép, amely tartalmazza az összes információt mindenről, ami számunkra fontos. Az összes korábbi tapasztalatunkat és az ezekre adott válaszainkat.

¹⁵²⁷<http://tiltottgyumolcs.hu/tudatalatti6.html> -2016. 08. 30.

Így, ha egy új helyzet hasonlít egy régebbire, a tudatalatti feladata az, hogy viselkedésünket korábbi viselkedésünkkel összhangban tartsa.

Ha tehát egy helyzet mindig félelemmel töltött el minket, s újra ilyenbe kerülünk, gondolkodás nélkül félni kezdünk. Egy olyan helyzet, amiről semmit nem tudunk, számunkra nem lesz sem félelmetes, sem félelemmentes, mert nem tudunk róla eleget, amíg fel nem építünk egy tapasztalati bankot.

És itt elérkeztünk három fontos törvényhez.

3.2.3. A tudatalatti tevékenység három lelki törvénye

1. A tudatalatti tevékenység törvénye.

A tudatalatti tevékenység törvénye kimondja, hogy bármit "ültetünk el" a tudatalattinkba, az azonnal azon munkálkodik, hogy a realitásunkba hozza, és a tudatalattink minden szavunkat és tettünket, minden szavunkat és tettünket hozzáigazítja az énképünkkel összhangban lévő mintához.

2. A koncentráció törvénye.

Minden, amin sokat gondolkodunk, az növekszik. Bármilyen, amin sokat töprengünk, az megnő. Bármilyen, amin újból és újból elgondolkozunk, belenő a valóságunkba.

3. A helyettesítés törvénye.

Azon a tényen alapul, hogy a tudat egyszerre csak egy gondolattal képes foglalkozni, legyen bár pozitív vagy negatív. Ha meg akarunk szabadulni egy negatív gondolattól - mivel az agy nem légüres tér, sosem maradhat üresen -, ki kell ütnünk azt egy pozitív gondolattal.

Ha ezt következetesen végezzük, ha lecserélünk minden negatív gondolatot, minden félelmet, minden szorongást és önkorlátozó gondolatot, az összes negatív elvárást, mindent, ami visszatart minket, a kudarcától való félelmet, hiányt, szükségletet, elutasítást, bármit, és ha ezt egy vágygondolattal helyettesítjük - és ez a kulcs: félelem kontra vágy -, ha arra gondolunk, amit akarunk, és nem arra, amit nem akarunk, ha folyton a vágyainkra gondolunk, félelmeink csökkennek, lassan eltűnnek.

3.2.4. Az írássajátosságok tudatalatti tartalma¹⁵²⁸

Az írás **tudatalatti sajátosságai** írásanalitikai szempontból az emberi szem számára láthatatlanok, azok csak speciális körülmények, az erre a célra kifejlesztett szoftver, műszer segítségével lehet láthatóvá tenni. Ez a műszer az írásanalitika alapműszere, a Grafométer.¹⁵²⁹

A tudatalatti tartalom az előzőekben megjelenített jéghegy víz alatti része, ami közvetlenül nem vizsgálható, viszont tisztában vagyunk annak létezésével.

¹⁵²⁸<https://hegedusgrafologia.wordpress.com/2014/10/14/szimbolumok-es-tudatalatti-parancsok-megjelenese-a-kezirasban-eloadas-szoveges-valtozata-diohejban/> -2016. 08. 30.

¹⁵²⁹A Grafométer részletes leírása olvasható az alábbi könyvben:

Tóth Éva–Belovics Ervin (szerk.): A büntetőeljárás segédtudományai. PPKE JÁK, 2015. II. uo.

Dr. Farkas László: A Grafométer működése és gyakorlata, 64-93. o.

Például ebben a tartományban jelenik meg az írás azon dimenziója, amely a levegőben képződik. Ilyen a két szó közötti, illetve minden esetben a levegőben lévő mozgás és a szimbólum.

Sokan nem is sejtik, amikor a betűket formálják, hogy nem csak a gondolataikat vetik papírra, hanem az íráskéjük ennél sokkal többről árulkodik, hála a tudatalatti által vezérelt sok kis kézizomnak, mikromotoriumoknak.

Írásunk, kizárólag a ránk jellemző tulajdonságokat hordozza, ettől egyedi, olyan akár egy ujjnyomat. Mivel a klasszikus íráselemző az iskolában tanult normairástól való eltérést vizsgálja, így ezen az „egyediségen keresztül” állapítható meg igazán, hogy milyen is a személyiségünk.

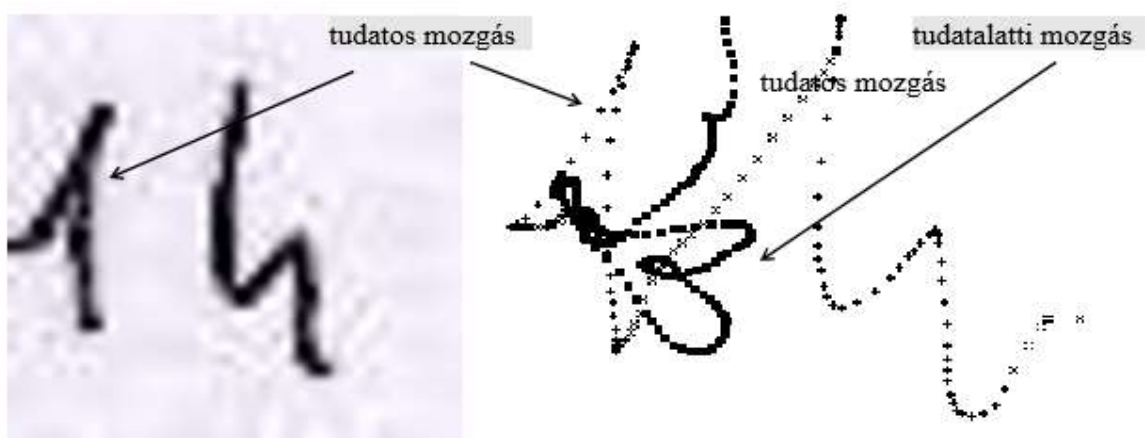
Ezen keresztül segíthet a pályaválasztásban, munkahelyváltásnál, párkapcsolati konfliktusok, szülő-gyermek kapcsolat kezelésében, viselkedésminták feloldásában, és betegségek lelki okainak feltárásában.

Amit viszont az írásunkból nem lehet kiolvasni, az a biológiai korunk, a „nemünk”, és az is, hogy, mi fog történni velünk a jövőben, továbbá orvosi diagnózis sem adható az íráskéjükől.

Az írásban jelennek meg a szimbólumok, amelyeket az írásanalitika kétféleképpen értelmez:

Az egyik, ami az un. levegőmozgásban jelenik meg, azaz akkor, amikor az íróeszközt felemeljük az írófelületről, például két betű, vagy szó között, vagy a mondat végén.

Ezt a jelenséget tudjuk a Grafométer segítségével megjeleníteni, amit egy képpel tudunk illusztrálni (lásd 7. sz. ábra)

Látható, tudatos megjelenítés képe Grafométeres, tudatos és tudatalatti kép

7. ábra. **Grafométerrel rögzített tudatos és tudatalatti mozgás.** (Szerk. Dr. Farkas László.)

Egy másik értelmezés szerint, ami a klasszikus íráselemzés része, a szimbólumok nem mások, mint képek, jelképek, számok megjelenése az írásban a betűk formálása közben. Ezek valójában lelkünk, érzelmeink kivetülései képi formában. Megjelenhetnek például hivatásunk jelképeként, foglalkozásunk iránt érzett erős elkötelezettség esetén, de találkozhatunk akár egy bizonyos lelki beállítottság (érzelmes, szeretetet sugárzó) megnyilvánulásakor, illetve egy-egy komoly megrázkódtatás, trauma kivetüléseként is.

A képekből már tudjuk, hogy a tudatalattink szinte rajzolni is tud, de vajon még mire képes, és mit mutat meg?

Léteznek úgynevezett tudatalatti parancsok, melyek a nélkül irányítják az életünket, mivel nem tudatosak, hogy tudomásunk lenne róluk. Ezek enyhe túlzással olyanok, mint a számítógépes vírusok, és jellemzően gyermekkorunkban táplálják belénk őket szüleink, környezetünk. A probléma ezzel az, hogy mivel észrevétlenek, ezért egész életünket, – sőt ha nem oldjuk fel, hanem továbbadjuk őket – gyermekeink életét is tönkretehetik.

E „parancsoknak” a feltárására létezik egy speciális mérési és elemzési módszer, a Rezonometria¹⁵³⁰, mely szinte ablakot nyit a tudatalattink működésére. Ez az eljárás több száz mérési adatból „dolgozik”, és abban nyújt segítséget, hogy rávilágít mindennapi viselkedésünkre, megmutatja, hogy mit miért cselekszünk, illetve cselekedeteinkben mi motivál, és mi az, ami hátráltat bennünket.

Ha pedig tetteink hátterét megértjük, akkor már szinte azonnal „oldódik a probléma”, és ez által könnyebben tudunk változtatni, illetve kilépni egy – egy sokszor évekig, évtizedekig ránk nehezedő szituációból.

3.2.5. Az automatikus (spontán) írás folyamata¹⁵³¹

Egyes vélekedések szerint az automatikus írás csupán a tudatalatti kivetülése. Napjainkra már egybehangzóan elfogadják, hogy léteznek olyan emlékek, érzelmek és információk, melyeket normál állapotban nem tudunk "előásni a fejünkéből", de központi szervünk mégis tárolja őket. Legismertebb megnyilvánulási formája az álom, melyben szimbólumokon keresztül értelmezhető az üzenete.

Ezzel a gondolattal átléphetünk egy olyan dimenzióba, ami sok esetben már nem tudományos, sőt ezoterikus.

A 19. században a pszichiáterek éppen arra használták az automatikus írást, hogy többet tudjanak meg az emberi elméről és segítsenek az emlékek előcsalogatásában. Mások szerint viszont valószínűbb, hogy ez a különös jelenség az érzékszerveken túli érzékeléssel van kapcsolatban. Egy alkalommal vonalakon keresztül üzent egy automatikus írónak egy lovas baleset áldozata.

A médium először lerajzolta a balesetet, majd néhány szót írt mellé üzenetként. Később kiderült, hogy a férfi épp azokban a percekben hunyt el, amikor a közvetítő elkészítette a rajzot. Az automatikus írás nem ugyanúgy zajlik, mint a normál, tudatos írás. Sokkal gyorsabb, percenként akár száz szót is papírra vetnek az "elkövetői".

A spontán írás egy módosult tudatállapotban jön létre, s megváltoznak a médiumban, a közvetítő csatornában a megszokott viszonyok.

Több magyarázat lehetséges:

¹⁵³⁰Dr. Farkas László: Írásanalitikai Kézikönyv, MÍTÉSZ, Budapest, 2016. (203-306. o.)

¹⁵³¹<http://hatartalanvilag.blogspot.hu/2014/10/a-tudatalattink-vagy-tulvilag-uzen.html>- 2016. 08. 30.

1. Egy fejlett szellemi lény, amely lehet akár egy író korábbi szelleme, rákapcsolódik a személy tudatára és rajta keresztül kezdi kifejezésre juttatni üzeneteit.

2. A duktor transzállapotba kerülve az emberiség kollektív tudatmezejében barangol, s minden jel szerint onnét ragad ki tudatalatti vonzódásainak megfelelően egy-egy részt, vagyis tudattartalmat.

3. A Sors így próbál üzeni számunkra valamit. Például meglehet, hogy azért történnek ilyen események, hogy belássuk, milyen összetett és több síkon élő, többféle tudatszinten szimultán (egyszerre) létező lények vagyunk.

Ebből ugyanis az is logikusan következik, hogy erre nem csak néhány kiválasztott személy (médiüm, transz állapotba merülő) képes, hanem maga az ember eredendően úgy van összerakva, hogy összekapcsoljon különféle dimenziókat. Gondoljuk csak meg, hogy milyen távlatokat nyit meg egy ilyen felismerés! Képzeljük el, hogy úgy tanulunk, hogy csak ráhangolódunk a magasabb világokban már létező, előkészített tudásra. E módszertan szerint szinte készen kapja az ember a tehetséget, a nyelvtudást, a művészi és egyéb hajlamokat, készségeket.

4. Mivel mindent erő irányít, az automatikus írás is valószínűleg érkezik valahonnan. Lehet, hogy ezúton is próbálnak minket egy bizonyos irányba terelni. Most mindenki maga döntheti el, hogy tetszik-e neki ez az irány.

Ez a kitérő azoknak szólt, akik az írás keletkezésére, létrejöttére ható körülményt komplex módon képesek vizsgálni. Ebbe beletartozik a nem szokványos íráselemzés is és a Grafométer alkalmazása.

Az előzőekben már több alkalommal utaltunk a Grafométerre, ezért célszerű összegezni, hogy mely területeken alkalmazható eredményesen.

3.3. Az alkalmazási területeket tekintve a Grafométer legfontosabb ágai

a) A készülék lehetővé teszi olyan apró mozgásváltozások tér- és időbeli nyomon követését, amely egyértelművé teszi a személyiségre ható külső és belső tényezők figyelését.

b) Különösen érdekes és hasznos felhasználási terület az írófelület felett – eddig láthatatlanul- mozgó tollhegy útjának a követése, ahol például a hazugság leírása esetén ugrásszerűen megnő a tétozás és a mozgásterület nagysága már a levegőben is, így bepillantást nyerhetünk a mozgást megelőző folyamatokba. Az elemzés során valószínűsíthető például a tremor megjelenése, egy betegség, valamilyen dependencia, a stressztűrő képesség és egyéb idegrendszeri változás.

c) Megfelelő adatbázis felhasználásával szűrővizsgálati vizsgálatok és egyéb különleges követelmény teljesítésére.

d) Pszichológia alapon nyomon követheti a ballisztikus mozgásokat, a reakcióidőket, feltérképezheti az érzékelési-észlelési folyamatokat, az idegrendszeri problémákat, a stresszreakciókat, a féltekei működéseket és a kognitív folyamatokat.

e) Az orvostudomány figyelemmel tudja kísérni a gyógyszerek hatását, segítséget nyújt a betegségek differenciálvizsgálatához és a grafoterápiához, valamint a szemproblémák kiszűréséhez.

f) Az írásazonosítás területén az aláírás és a szöveg teljes biztonsággal történő elemzése válhat valóra.

g) Kiválóan alkalmazható „hazugságvizsgálóként”, szűrővizsgálatokra, állapotkövetésre, depedencia kiszűrésére, személyiségvizsgálatokra és a személy pillanatnyi pszicho-vegetatív állapotára.

A továbbiakban célszerű megemlíteni, hogy a Grafométer mely feladatcsoportok szakmai követelményeit határozza meg:

- az írástevékenység, a kézírást lehetővé tevő élettani és pszichés feltételek bemutatása,
- a kézírás jellemzőinek értékelése, a mérési dokumentáció elkészítése,
- személyiségvonások, fizikai, pszichikai, biológiai állapotok hozzárendelése a duktum jellemzőihez,
- különböző életkorú személyek kézírásainak vizsgálata, speciális pszichikai és fizikai állapotok feltárása,
- alkalmazott pszichológiai ismeretek írásanalitikai gyakorlatban történő használata, konzultáció, tanácsadás,
- az adatvédelem, a személyhez fűződő jogokkal kapcsolatos jogszabályok alkalmazása.

4. Az írás genetikai dimenziójának kutatása

Ennél a résznél visszautalunk az 1. sz. ábrára, ahol megtalálható az írás keletkezésére ható körülmények között a genetikai sajátosság is.

Az írásanalitika egyik alaptétele, hogy az írásnak vannak genetikai sajátosságai.¹⁵³²

Az írás genetikai sajátosságainak vizsgálatára, 2012-től kezdve egy speciális műszer, a Szidnai-Kiss féle Grafométer segítségével írásmintát írt több, mint 100 (egy- és kétpetjű) ikerpár.

Az elsődleges elemzés előtt szakmai konzultációk során elméletileg meghatároztuk, és ennek megfelelően kerestük azokat az írássajátosságokat, amelyek nagy valószínűséggel genetikai eredetűek.

Mindennek az alapja az írásanalitika és a genetika.

A **genetika** (a görög 'gennó' [γεννώ], 'nemzeni, életet adni' jelentésű szóból), avagy **örökléstan** a gének, az öröklődés és az élőlények variációjának tudománya.

Az emberiség a genetikai tudást már az őskorban felhasználta a háziasítással és a növények, állatok szelektív tenyésztésével. A modern kutatásokban egy adott gén, vagy genetikai kölcsönhatások vizsgálatára a genetika szolgáltatja az eszközöket. Egy élőlényen belül, a genetikai információt kromoszómák hordozzák, ahol ez az információ a DNS-ben van kódolva.

¹⁵³²Dr. Farkas László: Írásanalitikai Kézikönyv, MÍTÉS, Budapest, 2016. (333-341.o.)

Az írásanalitikai kutatás fontos eleme a tudatos, látható írás mellett az un. tudatalatti, levegőben megtett írás vizsgálata. Az írássajátosságok kutatása során alapvetően a tudatos írás elemeiben rejlő genetikai vetületeket is kerestük. Az írásminták felvételét azonos normakörülmények biztosításával (írásminta, másolási idő, testhelyzet) alapvetően a Szidnai-Kiss féle Grafométerrel hajtottuk végre.

A pszichológia szerint a tudatalatti a tudatostól, az akarattól „függetlenül” működik, s ez adja a super egot, amit a műszer jól láthatóan képes érzékelni.

4.1. Kutatási-mérési alapok, mérési eredmények

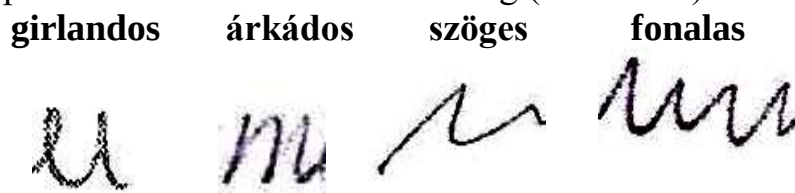
Az ikrektől a Grafométer segítségével felvett írásminták írásanalitikai alapú vizsgálata során figyelembe vettük az orvostudomány genetikai elméleti téziseit is, s ennek megfelelően került kutatásra

- a térséma,
- a Jung-i pszichológiai típusok,
- a temperamentum,
- az impulzivitás,
- a közös és egyéni környezetben való neveltetés.

A felsorolt sajátosságokat egy ACE nevezetű modellben rendszereztük.

Az írásanalitika elméleti rendszere szerint az alapvető genetikai írássajátosság a kötésmód (ductus), a vonalvezetés. A ductust vizsgáljuk a betűk között, bizonyos betűkön belül (például h, m, n), valamint azokon a helyeken, ahol a normairástól eltérő alakot találunk.

Négy alapvető ductust különböztetünk meg (8. sz. ábra):

8. sz. ábra. **Kötésmódok.** (Szerkesztette: Dr. Farkas László.)

A kötésmódon kívül kerestük azokat az írássajátosságokat, amelyek, mint esetleges genetikai vetületek jelen vannak az írásban.

Az ACE táblázat A jelű része a duktor alapadatain kívül (név, születési idő, kezesség, szem állapota, függőség) tartalmazza a térsémához, a temperamentumhoz és az impulzivitáshoz köthető írássajátosságokat.

A duktor egy A4-es papíron a teret alapvetően a margók, a betűk különböző zónái, a betűk belső viszonyai és a sorok távolsága alapján osztja be.

A temperamentum latin eredetű szó, jelentése: idegalkat, vérmérséklet, természet, elevenség.

Az impulzivitás szintén latin eredetű szó, jelentése: első benyomás, vagy ösztönzés (impulzus) hatására, hirtelen cselekvő (ember). Az orvosok szerint az impulzív viselkedés elsősorban a férfiakra jellemző.

A genetikai alapú írássajátosságok vizsgálatánál fontos szempont a duktor, esetünkben az ikrek közös és egyéni környezeti hatása.

Figyelmet érdemel az a tény, hogy összességében az ikervizsgálatokon többségben voltak a nők. Az egypetűjű és kétpetűjű ikrek aránya is ideális volt, kiváltképpen alkalmas volt az összehasonlító vizsgálatra.

Az értékelés alapvető kitétele volt, hogy a kétpetűjű ikrek 50 %-os genetikai egyezéssel csak testvérek, míg az egypetűjűek közel 100 %-os egyezést mutatnak, vagyis igazi genetikai ikrek.

Az életkori megoszlás lehetőséget adott arra is, hogy 25-65 év közötti duktorok írásait kutathattuk, ami megalapozott korrelációt biztosított a genetikai vetületű összegzésre.

A térsémához kapcsolódó írássajátosságok adatai alapján megállapítható, hogy az egypetűjű ikrek a teret globálisan nagyobb mértékben használják ki, míg a kétpetűjű ikrek leszűkítik a térlátásukat. Érdekes és látványos viszont az, hogy a kétpetűjű ikrek a betűket nagyobb méretekben formálják.

Mindkét ikertípus kolerikus jellemzőket testesít meg, viszont az egypetűjű ikrek impulzívebbek és rájuk nagyobb hatást gyakorol a közös környezeti hatás.

4.2. A kutatásból levonható következtetések

Az elsődleges értékelés során kimutatható, hogy az egypetűjű ikrek írásainak korrelációja szerint az írások jobban hasonlítanak egymásra, mint a kétpetűjűeké.

Kiemelhető, hogy a vizsgált paraméterekből az egypetűjű ikernél 58 %-ban az idősebb testvérnél volt kimutatható a dominancia, míg a kétpetűjűnél 66 %-ban a fiatalabb testvérnél.

Az összegzett elemzésnél a mért értékek szerint a térsémához kapcsolódóan az egypetűjű ikrek írásaiban kisebb volt a bal margó, az elsődleges szélesség (a betűöv), a másodlagos szélesség (a betűk közötti kötővonal), a sortávolság, a szóköz és a teljes betű mérete.

Az írássajátosságok között dominánsan megtalálható a girlandos kötés mód és a nagyobb alsó zóna méret. Mindezek alapján az egypetűjű ikrek írássajátosságai a kétpetűjűekhez képest harmonikusabbak és ösztönösebbek.

A domináns sajátosságok alapján megállapítható, hogy genetikai szempontból a vizsgált egypetűjű ikrek kézírására jellemző, hogy érdeklődők, információ befogadók, általában az érzelmeiken keresztül látják a világot. Fontosak számukra a szociális értékek, együttműködők, rugalmasak, annak ellenére, hogy alapvetően introvertáltak. Bizalommal közelednek az emberekhez és empátiával teremtenek kapcsolatot, erős biztonságra törekvéssel. A közvetlen környezetben nem igényelnek további kapcsolódásokat, mint a meglevő testvére.

Az írástömb domináns elhelyezése szerint a vizsgált csoport tagjainak életét a fixációk, a fel nem dolgozott élmények, a múlthoz való kötődés határozza meg. Általában kudarckerülők, néha bizonytalanok, fejlődésük ezért korlátozott lehet. A térkitöltés módja szerint az írástömb többségében a tér bal oldalán helyezkedik és lefelé tendál.

Nagyon érzékenyek a külső hatásokra, indulataik tartósan megmaradnak, és kitartással végzik a dolgaikat, az energia ésszerű felhasználásával, gyors helyzetfelismeréssel és spontán reagálással. Viselkedésükben sok az ösztönös elem,

ráérzéseikre, érzelmeikre gyakran hagyatkoznak. Realitásérzékük jó, nagyfokú impulzivitás jellemzi őket.

Önértékelésükre inkább a mértéktartás jellemző, jobban összehúzzák magukat, észrevétlenebbek a környezetük számára. Munkájukban lényegre törőek, a formaiságokat kerülő emberek.

4.3. Felhasználási lehetőségek, összegzés

Az írás genetikai sajátosságai kapcsolódva az írásanalitikához, kiválóan alkalmas **személyazonosításra**, hisz a jelzett írássajátosságok összességében lehetnek egyén-specifikusak.

A felhasználási lehetőségek közül kiemeljük a humánpolitikát, személyügyi munkát:

- felvételnél, munkaerő-kiválasztásnál,
- pályázatok elbírálásánál,
- vezetői kiválasztásnál,
- pályaalakmasság megállapításánál,
- team-építés során,
- szerkezet-feltérképezésnél,
- teljesítményértékelésnél,
- motivációs vizsgálatnál,
- karriertervezésnél,
- továbbképzés megtervezésekor,
- lojalitásvizsgálatnál,
- pályamódosításnál,
- állapotkövetésnél,
- misszióra való alkalmasság eldöntésénél.

A humánpolitikában fontos a teljesítményértékelés, és olyan attitűdök keresése, mint

- az együttműködés,
- a tettekézség,
- a kreativitás,
- a félelem-nélküliség,
- a felelősségtudat,
- a konfliktuskezelés,
- a mobbing, a munkahelyi pszichoterror felderítése, kezelése.

Célunk volt felhívni a szakemberek és az érdeklődők figyelmét arra, hogy az írásnak vannak olyan sajátosságai, amelyeket a duktör genetikai adottságai determinálnak.

Ez a megállapítás az írásanalitika egyik alaptétele és ezt legadekvátabban, tudományosan egy ikerkutatás során lehetett igazolni. Ennek magyarázata, hogy a kétpetéjű ikrek alapvetően „csak” testvérek, amely állapot megfelel egy átlagos emberi létnek, míg az egypetéjű testvérek, „igazi” ikrek, hisz genetikailag 100 %-ban egyeznek meg. Az egypetéjű ikrek írásának vizsgálata adja a genetikai „alapú” íráskutatás tudományosságát, míg a kétpetéjű ikrek írásai adják a kontroll-mintát.

Az ikrek a Grafométer használatával azonos körülmények között írtak egy mintaanyagot, így létrehoztunk egy normaállapotot, ami megfelel a tudományosság elvének.

A Grafométer ezen kívül alkalmas arra is, hogy a „rejtett”, tudatalatti és a genetikai vetületet is „megjelenítse”, így megfelel az írásanalitikai komplexitás elvének.

A kutatás során felszínre került információk alapján az írássajátosságok genetikai vetületeit az alábbiakban összegezhetjük, vagyis ezek az írássajátosságok tekinthetők genetikai determináltak:

- **ductus (kötésmód),**
- **térséma elemei,**
- **temperamentum elemei,**
- **impulzivitás paraméterei.**

4.4. Genetikai karma

A genetika fogalmával, jelenlétével találkozunk az un. karma fajtái között is, ami nem csak tudományos, hanem filozófiai szempontból is figyelmet érdemel.

A **karma**¹⁵³³ (dévanágari: कर्म, páli: kamma, *cselekedet, tett*) *ok-okozat*, pontosabban *az ok és okozat viszonya, kölcsönhatása, törvénye*. Mint fogalom, szerepel az ősi hindu, taoista, buddhista tanításokban és szerepel a modern világ-szemléletek ismeretanyagában is.

A karma törvénye szerint *minden cselekedetünk egy annak megfelelő következménnyel jár, illetve minden, ami történik a világban, az maga egy következmény*, vagyis valamilyen oknak az okozata. A karma tágabb értelemben cselekedet, tett, mű. Minden tényezőre vonatkozik, ami a világban történik, és következménnyel jár. Vonatkozik az akciókra, reakciókra, általában a világ törvényei által irányított aktív természeti folyamatokra, eseményekre, az élettelen létezők hatásaira, az emberi és állati cselekvésre, de az embernél fejlettebb, magasabb szinten álló lények, istenek, szellemek megnyilatkozásaira is. Minden aktivitás, azaz ok okozatot szül, és minden ok előzőleg létrejött okozatból eredeztethető. Így jön létre az ok-okozati összefüggések végtelen hálózata.

A karma nem azonos a *sorssal*, az *eleve elrendeléssel* és az *újraszületés tanával*. Ezek mindegyike önmagában más jelentéssel bír, bár az újraszületés (reinkarnáció) tanának fontos része a karma.

A genetikai emlékezet kódolja az ősi tapasztalatokat, és teremti meg egyben a megtestesülő lélek tapasztalatainak kontextusát. A genetikai ösztönt a lélek irányítja és vezérli attól függően, hogy szükségletei mit diktálnak számára. A genetikai és öröklött mintákat, noha nem törvényszerű, hogy személyes karmát képeznek, és gyakran valóban családi szinten öröklődnek, alkalmasint az egyén is örökölheti több karmikus okból.

A genetikai betegségeket is az alany generálja.¹⁵³⁴

¹⁵³³ dr.Baktay Ervin. India Bölcsessége - Szánátana Dharma: Az Örök Törvény. Győr: Pantheon Kiadó/KönyvFakasztó Kiadó (hasonmás kiadás, 1943)

¹⁵³⁴ <http://energiagyogyaszat.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=203083> -2016. 08. 30.

A választást, hogy hova és miként születünk le, mi magunk választjuk, annak megfelelően, hogy karmánk megéléséhez milyen tapasztalatokra van szükségünk. A genetikát is mi választjuk olyan értelemben, hogy az adott szülőpár kiválasztásával az ő adott genetikai állományukból azt fogjuk "kivenni" magunk számára, amivel felépíthetjük azt a testet, amelyik az adott élet feladatához a legjobb. Ez értelemben a genetikai betegségek sokkal inkább a karmával vannak összefüggésben, hiszen általuk megjeleníthetünk olyan helyzetet, melyet egyéb életeinkben még nem tapasztaltunk, viszont a saját és a környezet fejlődése szempontjából lényeges, vagy mivel más életeink kevésbé jól teljesített feladatait ebben a formában ismétljük (lehet éppen nehezítve). A lelki eredetet csak a karma törvénye alapján lehet magyarázni, mégpedig úgy, hogy a szülők lelki problémája okozza a gyermek genetikai eredetű betegségét, ez tehát a lelki probléma, illetve máshogy fogalmazva fizikai síkon "megoldott" asztrális, vagy mentális feladat. A gyermek az adott életfeladatához választja azokat a szülőket, akik ezzel a feladattal kell, hogy szembesüljenek a fentiek, vagy szintén karmikus kötelezettség miatt. Egyébként 12 éves kor alatt minden gyermek a szülei problémáját hordozza betegség formájában.

5. Összegzés

Az anyag tartalma, szellemisége a 21. század elején fogalmazódott meg és az írásanalitikához köthető ismereteket mutatta be. Minden gondolat mögött ott van a posztmodern gondolkodás, a szerző hite és elkötelezettsége az írás és annak elemzése iránt, törekvés a tudományosságra, a kutató munkára.

A továbblépéshez szükség van az együttgondolkodásra, az együttműködésre, amelyhez elengedhetetlen egy olyan fonal, ami mindezt vezérli. Ehhez segít hozzá az alábbi néhány gondolat:

a) A belátható jövőben a klasszikus íráselemzési (grafológiai) tevékenység célja és lényege alapvetően nem változik, s ezzel együtt **előtérbe kerül az íráskép-földrajz és az írásanalitika prioritása.**

b) Az alkalmazási területek a tudományos életet követve bővíthetnek, és egyes szaktudományokhoz kapcsolódhatnak, figyelembe véve az íráskép-földrajz és az írásanalitika által adott lehetőségeket.

c) Az egyetemi szintű képzési rendszerben, figyelembe véve az előző pontot, a „szakirányú továbbképzési szak” formáját ki kell, hogy egészítse az **egyetemi alapképzés**. Ez a forma nem csak a szakmai elitképzést szolgálná, és a továbbiakban nem szelektálná és differenciálná a szakmai és az érdeklődő társadalmat.

d) Növelni kell az informatikai és a kommunikációs technika alkalmazási lehetőségeit, és szükség van írásanalitikai vonatkozású **fejlesztésekre, kutatásokra.**

e) Az írásanalitikusi szakmai profil tovább tisztulhat, az egyes elemek közötti hangsúlyok átrendeződhetnek. A jövőt illetően azzal kell számolni, hogy **az írásanalitika egyre inkább önállósulhat és belátható időn belül önálló „tudománnyá” fejlődhet.**